

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei juridice, numiri și imunități

AMENDAMENT la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) nr. 175 din 07.06.2023

În temeiul dispozițiilor art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și art.17 alin.(2) din Legea despre statutul deputatului în Parlament nr.39/1994, înaintez următorul amendament:

Articol unic – La Art.I din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional), nr. 175 din 07.06.2023 se modifică după cum urmează:

1. La pct. 124

Articolul 290 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 290.** Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea, modificarea construcției ori marcajului sau comercializarea ilegală a armelor, a componentelor esențiale de arme și a munițiilor, sustragerea acestora

(1) Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea, modificarea construcției ori marcajului sau comercializarea ilegală, precum și sustragerea:

a) a armelor de recuzită și a componentelor esențiale ale acestora, precum și a muniției aferente;

b) a replicilor de arme de tip airsoft și a armelor scurte sau lungi, ce aruncă proiectile metalice prin folosirea forței de expansiune a aerului comprimat sau a gazelor sub presiune (pneumatice);

c) a armelor cu cartușe de tip Flaubert și a componentelor esențiale ale acestora, precum și a muniției aferente;

d) a armelor cu gaze, de start și de semnalizare, a componentelor esențiale ale acestora, precum și a muniției aferente;

e) a armelor vechi și a componentelor esențiale ale acestora, precum și a muniției aferente,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 150 la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 180 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.”

(2) Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea, modificarea construcției ori marcajului sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor aferente

supuse autorizării, a componentelor esențiale de aceste arme, precum și sustragerea lor,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 600 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani.”.

(3) Purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea, modificarea construcției ori marcajului sau comercializarea ilegală a armelor și munițiilor interzise în circuitul civil, a componentelor esențiale de aceste arme, precum și sustragerea lor, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(4) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de un funcționar ori alt salariat în exercițiul funcțiunii;

c) de două sau mai multe persoane;

d) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

e) în proporții mari,

se pedepsește cu închisoare de la 12 la 15 ani.

(5) Persoana care a predat de bună voie arma sau componentelor esențiale ale acestora sau munițiile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3) pe care le deținea ilegal este liberată de răspundere penală.

Argumentare

Considerăm necesar și oportun să venim cu anumite modificări la articolul 290 din Codul penal, pentru a încadra suplimentar în norma penală și răspunderea pentru purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea, modificarea construcției ori marcajului sau comercializarea ilegală nu doar a armelor și munițiilor aferente interzise în circuitul civil sau supuse autorizării, dar și pentru componentele esențiale de aceste arme.

În perioada ultimilor ani, atât în Republica Moldova, cât și în unele țări din regiune se atestă tot mai frecvent cazuri de trecere peste frontiera vamală a componentelor esențiale de arme, eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, inclusiv și prin coletele poștale.

Componentele esențiale de arme sunt ușor de tănuit și foarte complicat de depistat, atât în cadrul controlului vamal, cât și în cadrul perchezițiilor. La depistarea lor, deținătorii acestora nu pot fi trași la răspundere. Mai mult, infractorii le păstrează separat și în locuri diferite, le transportă separat, iar montarea lor o efectuează doar în ultimul moment de pregătire a infracțiunii, fapt care face extrem de dificilă depistarea și documentarea acțiunilor acestora. Mai mult, dacă după comiterea faptei ilicite făptașul dezassemblează arma după care transportă și păstrează separat componentele esențiale de armă sau le aruncă în locuri diferite, practic nu va exista nici o șansă pentru organul de urmărire penală pentru a depista și ridica obiectul cu care a fost comisă fapta ilicită.

Componentele esențiale se referă doar la arme, deoarece cele ale munițiilor nu implică riscuri majore și nu sunt reglementate de Legea nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă.

În vederea identificării unei soluții, recent au fost operate modificările de rigoare la art.248 alin.(6) din Codul penal (*contrabanda*), fiind încadrate în această normă armele și munițiile interzise în circuitul civil sau supuse autorizării, componentele esențiale ale armelor de foc.

Prin urmare, este necesar de încadrat în dispozițiile art.290 din Codul penal și răspunderea penală pentru purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea,

modificarea construcției ori marcajului sau comercializarea ilegală a componentelor esențiale de arme și pentru sustragerea acestora.

Pentru respectarea principiului echității sociale se necesită de prevăzut separat răspundere penală graduală pentru diferite categorii de arme în funcție de regimul lor și pericolul pe care îl reprezintă, în cazul în care sunt ilegale.

Astfel, se recomandă ca la art.290 alin.(1) să fie prevăzută răspunderea penală pentru unele arme ilegale din categoria celor nesupuse autorizării și celor care fac obiectul declarării.

La alin.(2) se vor regăsi toate armele ilegale care trebuie să fie supuse autorizării, iar la alin.(3) vor fi prevăzute sancțiuni pentru deținerea ilegală a armelor interzise în circuitul civil.

La alin.(4) se vor stabili circumstanțele agravante, iar la alin.(5) va fi prevăzut faptul liberării de răspundere penală a persoanelor care au predat de bună voie arme sau componentele esențiale ale acestora sau munițiile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3), pe care le dețineau ilegal.

Adițional, armele prevăzute la alin.(1), deși sunt considerate arme neletale, acestea ușor pot fi transformate în arme de foc letale.

Ca exemplu, în prezent Franța se confruntă cu multiple cazuri de transformare ilicită în scopuri criminale a armelor cu gaze, de start și de semnalizare. Cazuri similare, la scară mai mică, sunt atestate și în Republica Moldova, România, Bulgaria, Serbia etc. Persoanele certate cu legea permanent au intenția de a folosi armele regimul cărora nu este reglementat sau au un regim lejer, precum și orice carență din legislație, folosindu-se și de faptul că unii producători la rândul său modifică periodic caracteristicile armelor astfel încât acestea să treacă de sub incidența unui regim aspru sau autorizat sub incidența unui regim lejer sau liber pentru a contribui la mărirea vânzărilor.

Dacă să ne referim la armele cu aer comprimat și gaze sub presiune (pneumatice) este de menționat că, deși armele pneumatice care utilizează proiectile metalice se atribuie la arme neletale, oricum pericolul lor este iminent și necesită să fie încadrate în norma penală, așa cum se practică în România.

În prezent, în circuitul civil din Republica Moldova sunt arme pneumatice care după puterea de expansiune a proiectilului depășesc cu mult unele arme de foc cu țeava ghintuită de calibru mic.

În anul 2010, 2019 și 2023 au fost înregistrate câte un omor cu aplicarea armelor pneumatice. În toate cazurile făptașii și victimele erau minori (*cazurile au fost înregistrate în s. Vișoara, raionul Florești – victima avea 13 ani; s. Brăila, com. Bacioi - victima avea 11 ani și s. Vișoara, raionul Edineț - victima avea 8 ani*).

Conform prevederilor art.5 al Legii nr.130/2012 privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă, se interzice folosirea și aplicarea în locuri publice a armelor cu aer comprimat sau cu gaze sub presiune (pneumatice), precum și cu o altă destinație decât pentru agrement și pentru practicarea sportului în tiruri, în spații delimitate care nu sunt accesibile publicului sau în spații special amenajate, pentru a nu pune în pericol integritatea corporală și viața persoanelor. Totodată, portul armelor pneumatice este interzis. Se permite doar transportarea acestora de la locul de păstrare către tir, cu respectarea condițiilor astfel încât armele să fie ținute în husă, neîncărcate. Transportarea armelor pneumatice se efectuează fără a solicita de la organul de poliție permis de transportare.

Potrivit legislației în vigoare armele pneumatice nu se supun autorizării (*nu necesită permis de procurare eliberat de organul de poliție*), ele pot fi procurate numai prin intermediul magazinelor licențiate în domeniul importului și comercializării armelor și munițiilor, sau pot fi dobândite prin donație sau moștenire în cazul când acestea sunt deținute legal în baza certificatului de deținător (*permis de armă de tip „D”*).

Dacă să ne referim la modalitatea de vânzare, cumpărare și înregistrare a armelor pneumatice este necesar să menționăm că, conform legislației în vigoare

armele pneumatice pot fi procurate de către persoanele fizice care au atins vârsta de 18 ani, sunt apte din punct de vedere medical pentru a deține și a folosi arme și muniții (*concluzia narcologică și psihiatrică*) și dispun de safeu metalic la domiciliu pentru păstrarea armelor și munițiilor.

Posesorii armelor pneumatice au obligația să ia toate măsurile necesare pentru păstrarea acestora la domiciliu, astfel încât să nu permită accesul persoanelor neautorizate la acestea și să nu existe pericol de vătămare corporală accidentală. Armele pneumatice și munițiile aferente se păstrează la domiciliul posesorului într-un seif sau dulap metalic, fixat de podea sau perete.

Armele pneumatice care au energia la gura țevii mai mare de 3 J, în termen de 10 zile de la data procurării, obligator se declară și se înregistrează la organul de poliție din raza căruia domiciliază posesorul armei, în vederea obținerii certificatului de deținător. Puterea energiei de la gura țevii a armei pneumatice este prevăzută în pașaportul tehnic al acesteia.

Eliberarea certificatului de deținător se efectuează de organul de poliție competent numai la cererea solicitantului care va prezenta arma, documentului care atestă faptul că procurarea s-a făcut în condițiile legii (*confirmarea armurierului licențiat în domeniul comercializării armelor sau contractul de donație însoțit de certificatul de deținător (permisul de armă de tip „D”) al donatorului*).

Este important că numai armurieri licențiați în domeniul importului și comercializării armelor, care dispun de magazine specializate, au dreptul să importe și să comercializeze arme pneumatice. În ultima perioadă devine obișnuită practica de comercializare a armelor prin intermediul rețelelor de socializare, iar potențialii vânzători sub paravanul comercializării armelor legale pot vinde și arme care au proveniență ilicită, fapt care complică documentarea acestora.

În cazul în care persoana procură, deține și folosește o armă pneumatică fără documente de proveniență legală, riscați doar o amendă contravențională în mărime de la 60 la 90 unități convenționale, cu confiscarea armei, iar în cazul în care persoana deține și alte arme în posesie legală din categoria celor supuse autorizării, ca sancțiune complementară organul de poliție care a acordat acest drept va emite și o decizie de limitare a dreptului de proprietate a armelor prin interdicția de posesie a armelor pe un termen de 5 ani, cu retragerea permiselor de armă.

Persoana care a predat de bună voie armele și munițiile pe care le deținea fără permisul de armă corespunzător este liberată de răspunderea penală sau contravențională prevăzută de legislația în vigoare.

Deși armele pneumatice conform destinație speciale sunt arme de tir și folosirea acestora în locuri publice este interzisă, unii posesori le folosesc contrar destinației și comit prioritar în locuri publice atât incidente cât și infracțiuni, cum ar fi acte de huliganism, vătămarea integrității corporale, chiar și braconaj asupra păsărilor.

Și mai dramatic este atunci când posesorii de arme pneumatice le folosesc pentru antrenament și agrement în afara tirurilor, în locuri neamenajate corespunzător sau neprevăzute pentru aceasta, cum ar fi în parcuri, curțile caselor etc. deoarece nu se i-au măsurile corespunzătoare de securitate, nu se i-a în calcul cine stă după ținta în care se trage și nu poate fi controlată traiectoria de zbor a proiectilului.

Anume din aceste considerente, armele pneumatice urmează să fie utilizate doar în incinta tirurilor pentru a evita unele eventuale incidente sau infracțiuni. Utilizarea armelor în incinta tirurilor de către minori trebuie să se efectueze sub supravegherea instructorilor sau părinților.

Armele pneumatice nu pot fi lăsate la îndemâna minorilor fără supravegherea părinților, dar și mai periculoasă este practica vicioasă când părinții le cumpără copiilor arme pneumatice, fără a conștientiza pericolul iminent pentru integritatea corporală și viața copiilor săi și a semenilor acestora.

Intervenția are la bază conceptul potrivit căruia toate armele, componentele esențiale ale acestora și munițiile ilegale care prezintă un potențial pericol trebuie să fie încadrate gradual în norma penală.

2. La pct.125

La articolul 292:

alineatul (1) textul „substanțelor explozive sau materialelor radioactive” se substituie cu textul „materialelor explozive, materialelor radioactive sau materialului nuclear”;

alineatul (2) litera b) se abrogă.

Argumentare

De asemenea, considerăm necesar și oportun să venim cu anumite modificări la articolul 290 alineatul (1) din Codul penal, pentru a oferi o mai mare claritate în ceea ce privește clasificarea și încadrarea juridică a explozivilor.

Noțiunea de „substanțe explozive” are o semnificație restrânsă și nu prevede în sine toți explozivii, iar noțiunea de „materiale explozive” este o noțiune generică care prevede exhaustiv explozivii.

Materialele explozive se clasifică de către producători în funcție de destinația lor, de tipul lor de utilizare și de nivelul lor de risc, inclusiv de nivelul lor de zgomot.

Mai mult, în prezent este în proces de definitivare proiectul de lege privind regimul materialelor explozive de uz civil care prevede clasificarea materialelor explozive în 6 categorii distincte, și anume:

- a) categoria 1 – substanțe explozive;
- b) categoria 2 – amestecuri explozive;
- c) categoria 3 – emulsii explozive;
- d) categoria 4 – dispozitive explozive;
- e) categoria 5 – mijloace explozive;
- f) categoria 6 – alte materiale explozive.

Semnificația noțiunilor privind clasificarea materialelor explozive după categorii este următoarea:

substanță explozivă – parte esențială, principală, constitutivă a unui lucru care reprezintă un corp omogen alcătuit din atomi și molecule formate din aceleași elemente solide, lichide sau gazoase ce posedă o anumită formă, culoare, miros, gust și are proprietăți de explozie;

amestec exploziv – combinație de substanțe diferite care își păstrează proprietățile caracteristice, formând un melanj sau mixtură ce are proprietăți de explozie;

emulsie explozivă – amestec dispens format din două lichide insolubile unul în celălalt, care în combinație are proprietăți de explozie;

dispozitiv exploziv – ansamblu de piese legate între ele într-un anumit fel și care îndeplinește o funcție bine determinată într-un sistem tehnic cu proprietăți de explozie;

mijloc exploziv – resurse materiale sau ansamblu a celor necesare pentru realizarea unei acțiuni de punere în funcționare a materialelor explozive și efectuarea exploziei;

alte materiale explozive – materialele explozive care au proprietăți caracteristice ce se atribuie la două sau mai multe categorii de materiale explozive sau nu pot fi încadrate perfect în una din aceste categorii.

3. Din argumentarea expusă supra se propune suplimentar operarea modificărilor la Codul penal după cum urmează:

1) la articolul 77 alin.(1) lit.k), textul „a substanțelor explozive” se substituie cu textul „a materialelor explozive”;

2) la articolul 234, în enunțul alineatului, textul „cu utilizarea substanțelor explozive” se substituie cu textul „cu utilizarea materialelor explozive”;

3) la articolul 248 alin.(2), textul „și explozive” se substituie cu textul „și a materialelor explozive”;

4) la articolul 278 alin.(2) lit.c), textul „a substanțelor explozive” se substituie cu textul „a materialelor explozive”;

5) la articolul 279¹ alin.(2), textul „sau utilizarea dispozitivelor ori substanțelor explozive” se substituie cu textul „sau utilizarea materialelor explozive”;

6) la articolul 292, în titlul și în enunțul alineatului (1), textul „substanțelor explozive ori a materialelor radioactive” se substituie cu textul „materialelor explozive ori radioactive”.

Deputat în Parlament

Lilian CARP

